

דווקא אחרי ניסיון החיסול בדוחא: צה"ל מוכרח להגביר את הלחץ על חמאס

written by אלי קלוטשטיין | 09.09.2025

בישראל ממתנינים עדיין לראות את תוצאות התקיפה על התכנסות ראשי חמאס בדוחא, בירת קטאר, כדי להבין מי מראשי ארגון הטרור ניצל ומי חוסל. יהיו לתשובה על השאלה הזו כמובן השלכות להמשך, אך עוד לפני כן ניתן לגזור כמה מסקנות מעצם הנכונות הישראלית לבצע תקיפה כזו באור יום, בשטח מדינה זרה שאיננה אויב, ולקבל על כך אחריות מלאה.

ראשית, התקיפה משדרת מסר של עוצמה ונחישות, ומבהירה שישראל הסירה את הכפפות באופן סופי מול חמאס, וכי לראשי ארגון הטרור כבר אין חסינות ¹ אפילו אם מקום מושבם בחו"ל. בניגוד אולי לפגיעה במנהיג חמאס אסמאעיל הניה, חיסול שגם הוא יוחס לישראל, הפעם מדובר בהתרסה גלויה של מדינת ישראל כלפי ארגון הטרור שביצע את הטבח של 7 באוקטובר. גם אם המעשה הזה היה צריך להיעשות כבר זמן רב, וגם אם העיכוב בביצוע עלה אולי במחירים לישראל ואזרחיה, מוטב מאוחר מאף פעם. אפשר לקוות שנסגר החשבון עם כמה מהוגי תוכנית הרצח של 7 באוקטובר, ושחמאס ספג שוב מכה ניצחת.

שנית, בהנחה ובתקווה שמבצע הסיכול בוצע בתיאום עם ארה"ב, הוא מסמן אולי מפנה מסוים ביחסים של ארה"ב עם דוחא. אם עד כה הממשלים האמריקנים הגדירו את קטאר "בת ברית עיקרית שאינה חברת נאט"ו", הציבו שם את הבסיס הגדול ביותר שלהם במזרח התיכון, נהגו בה בכפפות של משי והעניקו לה מעמד אסטרטגי ניכר ² הרי שהעובדה שישראל ביצעה שם תקיפה גלויה, ייתכן באישור אמריקני, מבהירה שהמצב השתנה. קטאר ניהלה עד כה גם את המשא ומתן בשם חמאס מול ישראל, על אף קשריה ההדוקים לארגון הטרור העזתי, אך לא הפעילה עליו לחץ כדי שיזוז ולו קצת מעמדותיו. ההסכמה האמריקנית לתקיפה כזו, אם אכן ניתנה, מבהירה שממשל טראמפ לא מרוצה מקטאר והתנהלותה.

בה בעת, האמריקנים לא מוכנים לסכן את חייליהם באזור, וגם לא ימהרו לשרוף את כל הגשרים מול דוחא. זה כנראה הרקע להודעה שפרסם ראש הממשלה בנימין נתניהו זמן לא רב לאחר התקיפה בשפה האנגלית, ובה הצהיר כי ישראל יזמה לבדה את חיסול, ביצעה אותו באופן עצמאי, והאחריות כולה עליה. ייתכן שזו הדרך האמריקנית והישראלית לנקות את ידיה של ארה"ב מהסיכול, בניסיון לשמור על יחסים תקינים עם הקטארים.

עניין נוסף שיושפע כעת מהתקיפה הוא עתיד המשא ומתן על סיום המלחמה ושחרור החטופים, שתלוי בין היתר גם בתוצאות התקיפה וזהות המחוסלים. לפני הכול, ישראל צריכה להבין איך ³ אם בכלל ⁴ יימשכו הדיונים מול חמאס על ההצעה שהציג השבוע ממשל טראמפ לעסקה כוללת לשחרור החטופים והפסקת אש. קטאר הודיעה על השעיה זמנית של השיחות וחלקה בהן (מהלך

שכבר קרה בעבר, כאשר דרשה משני הצדדים להפגין רצינות), וייתכן שהתיווך ייוותר כעת למצרים לבדה? אם קהיר תרצה כלל להמשיך במאמץ הדיפלומטי. ישראל, ככל הנראה, לא תסכים לתיווך טורקי, אפילו אם אנקרה תציע מהלך כזה.

כמו כן, צריך להבין מי מול כעת מדברת ישראל בצד החמאסי: מי מהבכירים שרד, האם הנהגת החוץ הנוותרת תיתן את הטון או שכובד המשקל יועבר לעזה, והאם ראשי חמאס כעת יתאפיינו בקו ניצי יחסית או שיהיו "מתונים". בנוסף, האם עצם ניסיון הפגיעה בראשי הארגון שהתכנסו לדון במתווה האמריקני? בין אם צלח ובין לאו? יאפשר לאגו של ראשי הארגון הנוותרים בכלל להגיע לדיונים מול ישראל, ועוד על מתווה שככל הנראה לא היה מקובל עליהם מראש? האם לא ירדו למחתרת? האם ינקמו בחטופים שמוחזקים בידיהם, כפי שחוששים קרובי משפחותיהם?

מנגד, אם הצליח הסיכול, ולצד המשך התקיפות של צה"ל בעזה, הפלת מגדלים רבי-קומות שם ופינוי האוכלוסייה מהעיר הגדולה ברצועה, ייתכן שישראל תבנה את ההרתעה שלה מול ארגון הטרור? מהלך שיאפשר אולי תזוזה בעמדותיו והגעה מהירה יותר להסכם לסיום המלחמה ושחרור החטופים. אף שקשה לדעת אם ומתי מגיעה הנקודה שבה חמאס יתרסק וייכנע או שמא ימשיך בגישת "עסקים כרגיל", כל מהלך כזה עשוי לדחוף אותו לכיוון פעולה שונה מהעבר.

כדי לקדם את האפשרות שחמאס ייאלץ לוותר על דרישותיו ויקבל את עמדות ישראל, מוכרחים דווקא כעת להמשיך לדחוף קדימה בכל הכוח. על כוחות הביטחון לשמר את הלחץ על חמאס בכל מקום, ואף להגביר אותו. אין לפסול שום אפשרות, כולל חיסול של בכירים נוספים, העצמת הלחימה ברצועה, המשך פינוי האוכלוסייה בעיר עזה ופגיעה בתשתיות ובמבנים שם. הלחץ החיצוני הזה, לצד הצטברות של לחצים פנימיים ברצועה עקב הפגיעה באוכלוסייה האזרחית שתיאלץ לעקור למחסות זמניים לקראת חודשי החורף, יוכל לדחוק את הארגון לפינה ולכפות עליו לשנות את עמדותיו.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 9 בספטמבר, 2025.